

PSYCHOLOGICAL DETERMINANTS OF THE EFFECTIVENESS OF SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT

*O. O. Luste, Postgraduate, Yuri Fedkovych Chernivtsi National University,
elena.luste@gmail.com*

Research methodology. The results are obtained with the following methods: the method of abstractions in determining the essence of the category of «economic mentality»; general to specific – in determining the steps of using features of the economic mentality at the micro-, meso- and macro- levels; comparative – the analysis of the strengths and weaknesses of existing approaches to the assessment of mental characteristics of the population; structural and logical – in the development of methodology for analyzing the relationship of the components of the economic mentality and social and economic development.

Results. The mechanism of interference of psychological and socio-economic factors is analysed in terms of their intensiveness. The models of manifestation of economic mentality components at all levels of the economic system are described. The role of economic motives is examined in the process of shaping the mindset and behaviors of employees, management styles, development of the organizational structure of the enterprise, the processes of economy socialization, shaping its competitive potential and level of economic freedom. The most common methods of measuring the components of the economic mentality of the nation are analyzed; their advantages and disadvantages are identified. The effectiveness of S. Schwartz methodology for analyzing mental characteristics of the society is pointed out. The choice of the most important international indexes of national economies performance is grounded; and improved methodology for assessing the influence of the economic mentality on socio-economic development is offered.

Novelty. Scientific novelty of the proposed methodology lies in the integrated approach to the assessment of the relationship of the main components of the economic mentality of society and international indexes of socio-economic development level.

Practical value. The proposed methodology allows investigating the nature of the relationship of mental and economic development and building an economy modernization program meeting modern market demands.

Keywords: economic mentality, market environment, competitive potential, socio-economic policy, innovation development, international indices of economic efficiency

Literature

1. The Hofstede Centre. National cultural dimensions. [Электронний ресурс]. – Режим доступу: <http://geert-hofstede.com/national-culture.html>.
The Hofstede Centre. National cultural dimensions. [Elektronniy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://geert-hofstede.com/national-culture.html>.

2. Schwartz, S. H. An Overview of the Schwartz Theory of Basic Values. Online Readings in Psychology and Culture, 2(1). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dx.doi.org/10.9707/2307-0919.1116>
Schwartz, S. H. An Overview of the Schwartz Theory of Basic Values. Online Readings in Psychology and Culture, 2(1). [Elektronniy resurs]. – Rezhym dostupu : <http://dx.doi.org/10.9707/2307-0919.1116>
3. Льюис Р. Д. Деловые культуры в международном бизнесе. От столкновения к взаимопониманию / Р. Д. Льюис. - М. : Дело, 1999. – 440 с.
Lyuys R. *Delovye kultury v mezhdunarodnom biznese. Ot stolknoveniya k vzaimoponimaniyu* [Business culture in international business. From the collision to mutual understanding] / R. Lyuis. – М. : Delo, 1999. – 440 p.
4. Trompenaars F. and Hampden-Turner C. Riding the waves of culture. – London : Nicholas Brearley, 1998. – 270 p.
5. Triandis H. Culture and social behavior. - New York : Mc Graw-Hill, 1994. – 246 p.
6. Гайдай Т. В. Роль неформальных институций в экономической транзитологии / Т. В. Гайдай // Наукові праці ДонНТУ. Серія:економічна.– 2007. – Вип. 31–2. – С.75–80.
Gayday T. V. *Rol neformalnykh instituciy v ekonomicheskoy tranzitologii* [The role of informal institutions in the economic transitology] / T. V. Gayday // Naukovi praci DonNTU. Seriya: Ekonomichna. – № 31. – 2007. – P.75–80.
7. Бондаренко О. В. Економічна ментальність України : сучасний стан та перспективи подальшого розвитку / О. В. Бондаренко // Політологічний вісник. Зб. наук. праць . – 2007. – Вип. 27. – С. 69–79
Bondarenko O. V. *Ekonomichna mentalnist Ukraini : suchasnij stan ta perspektivy podalshogo rozvytku* [Economic mentality of Ukraine: current state and prospects of further development] / O. Bondarenko // Politologichniy visnik. Zb. nauk. prats – 2007. – Vyp. № 27 – P.69–79.
8. Гриценко А. А. Менталітет як категорія інституціональної теорії / А. А. Гриценко // Економічна теорія. – 2005. – № 1. – С. 35–51.
Gritsenko A. A. *Mentalitet yak kategoriya institutsionalnoyi teorii* [Mentality as a category of institutional theory] / A. A. Gritsenko // Ekonomichna teoriya. – № 1. – 2005. – P. 35–51.
9. Пилипенко Г. М. Економічна ментальність українців та проблеми її діагностики у трансформаційній економіці / Г. М. Пилипенко, Н. І. Литвиненко // Науковий вісник НГУ. – 2009. – № 10. – С. 97.
Pilipenko G. M. *Ekonomichna mentalnist ukrayintsiv ta problemy yiyi diagnostyky u transformatsiyinuy ekonomitsi* /G. M. Pilipenko, N. I. Lytvynenko [Ukrainian economic mentality and problems of its diagnostics in transitional economy] // Naukoviy visnik NGU. – № 10. – 2009. – P. 94–98.
10. Нуреев Р. М. Россия: резервы институционального развития (как предпосылка и условие выхода из экономического кризиса) / Р. М. Нуреев // Научные труды ДонНТУ. Серия: экономическая. – 2009. – Вып. 37–1. – С. 5–15.
Nureev R. M. *Rossiya: rezervy institutsionalnogo razvitiya (kak predposylka i uslovie vykhoda iz ekonomicheskogo krizisa)* [Russia: provision of institutional development (as a prerequisite and condition for overcoming the economic crisis)] / R. M. Nureev // Nauchnye trudy DonNTU. Seriya: ekonomicheskaya. – № 37. – 2009. – P. 5–15.
11. Латов Ю. Открытия и парадоксы этнометрического анализа российской хозяйственной культуры по методике Г. Хофстеда / Ю. Латов, Н. Латова // Мир России. – 2007. – №4. – С. 43–72.
Latov Yu. *Otkrytiya i paradoksy etnometricheskogo analiza rossiyskoy hozyaystvennoy kultury po metodike G.Hofsteda* [Discoveries and paradoxes of ethnometric analysis of the Russian culture by G. Hofstede] / Y. Latov, N. Latova // Mir Rossii. – № 4. – 2007. – P. 43–72.
12. Вуколова Т. Национальная экономическая ментальность в эпоху рыночных реформ/ Т. Вуколова // Экон. вестник Ростовского гос. ун-та. – 2004. – Т.2. – №1. – С.72–83.
Vukolova T. *Natsionalnaya ekonomicheskaya mentalnost v epokhu rynochnykh reform* [National economic mentality of in the era of market reforms] / T. Vukolova // Ekon. vestnik Rostovskogo universiteta. – №1. – 2004. – P.72–83.
13. Шаститко А. Предметно-методологические особенности новой институциональной экономической теории / А. Шаститко // Вопросы экономики. – 2003. – № 1. – С. 24–41
Shastitko A. *Predmetno-metodologicheskie osobennosti novoy institutsionalnoy ekonomicheskoy teorii* [Subject-methodological features of the new institutional economic theory] / A. Shastitko // Voprosy ekonomiki. – № 1. – 2003. – P. 24–41.

14. Галан Н. І. Інноваційна динаміка глобальної економіки / Н. І. Галан // Економічний простір. – 2008. – №9. – С.69–76.
 Galan N. I. *Innovatsiyina dynamika globalnoyi ekonomiky* [Innovation dynamics of global economics] / N. Galan // Ekonomichniy prostir. – №1. – 2005. – P.69–76.
15. Данилова Е. Российская производственная культура в параметрах Г. Хофстеда / Е. Данилова, М. Тарарухина // Мониторинг общественного мнения. – 2003. – №3(65). – С.53–64.
 Danilova E. *Rossiyskaya proizvodstvennaya kultura v parametrah G.Hofsteda* [Russian industrial culture within the parameters of G.Hofstede] / E. Danilova, M. Tararukhina // Monitoring obshchestvennogo mneniya/ -№3. – 2003. – P.53–64.
16. Тараненко І. В. Інноваційний імператив сталого розвитку глобалізованого суспільства / І. В. Тараненко // Економічний вісник Донбасу. – 2011. – № 3 (25). – С.51–56.
 Taranenko I., V. *Innovatsiyiny imperativ stalogo rozviku globalizovanogo suspilstva* [Innovation imperative of sustainable development of globalized society] / I. V. Taranenko // Ekonomichniy visnik Donbasu. – №3.–2011.– P. 51–56.
17. Лебедева Н. М. Ценности культуры, экономические установки и отношение к инновациям в России / Н. М. Лебедева // Психология. Журнал Высшей школы экономики. – 2008. – Т. 5, № 2. – С. 68–88.
 Lebedeva N. M. *Tsennosti kultury, ekonomicheskie ustanovki i otnoshenie k innovatsiyam v Rossii* [Values of Culture, Economic installations and Innovation Attitude in Russia] / N. Lebedeva // Psihologiya. Zhurnal Vyshey shkoly ekonomiki. – №5.–2008. – P.68–88.
18. Колеснікова-Стейнруд О. В. Рівень індексу економічної свободи в Україні і аналіз його складових / О. В. Колеснікова-Стейнруд, Л. Д. Дудка // Вісник східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – № 15 (169). – 2011. – С. 225–239.
 Kolesnikova - Steynrud O. V. *Riven indeksu ekonomichnoyi svobody v Ukrayini i analiz yogo skladovykh* [The level of the index of economic freedom in Ukraine and the analysis of its components] / O. V. Kolesnikova - Steynrud // Visnik shidnoukrayinskogo natsionalnogo universitetu imeni Volodimira Dalya. – №15 (169). – 2011. – P. 225–239.
19. Корженко В. Вплив національної культури на формування моделі управління: методики крос-культурного менеджменту / В. Корженко, Ж. Писаренко // Актуальні проблеми державного управління: зб. наук. праць. – 2009. – Вип. 1 (35). – С.16–26.
 Korzhenko V. *Vpliv natsionalnoyi kultury na formuvannya modeli upravlinnya: metodyky kros-kulturnogo menedzhmentu* [Influence of national culture on the formation of management models: methods of cross-cultural management] / V. Korzhenko, J. Pisarenko // Aktualni problemi derzhavnogo upravlinnya. – №1(35). – 2009. – P.16–26.
20. Ляшенко Л. І. Господарська етика як фактор формування цивілізаційного розвитку / Л. І. Ляшенко // Проблеми матеріальної культури. Серія: Економічні науки. – 2007. – №2. – С.25–28.
 Lyashenko L. I. *Gospodarska etika yak faktor formuvannya tsivilizatsiynogo rozvytku* [Economical ethics as a factor of development of civilization] / L. Lyashenko // Problemy materialnoy kultury. Seriya: Ekonomicheskie nauki. – №2. – 2007. – P.25–28.
21. Шатровский А. Г. Социально-экономический механизм формирования ментальности, или ключ к разгадке славянской души / А. Г. Шатровский // Социальная экономика. – 2009. – №2.– С.160–166.
 Shatrovskiy A. G. *Sotsialno-ekonomicheskyy mehanizm formirovaniya mentalnosti, ili klyuch k razgadke slavyanskoy dushi* [Socio-economical mechanism of generating of mentality] / A. Shatrovskyy // Sotsialnaya ekonomika. – №2. – 2009. – P.160–166.
22. World Bank, International Comparison Program database. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://data.worldbank.org/indicator/NY.GNP.PCAP.PP.CD/countries?order=wbapi_data_value_2012+wbapi_data_value+wbapi_data_value-last&sort=desc
 World Bank, International Comparison Program database
[http://data.worldbank.org/indicator/NY.GNP.PCAP.PP.CD/countries?order=wbapi_data_value_2012+wbapi_data_value+wbapi_data_value-last & sort = desc.](http://data.worldbank.org/indicator/NY.GNP.PCAP.PP.CD/countries?order=wbapi_data_value_2012+wbapi_data_value+wbapi_data_value-last&sort=desc)

23. Index of Economic Freedom. Country Rankings. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.heritage.org/index/ranking>.

Index of Economic Freedom. Country Rankings: <http://www.heritage.org/index/ranking>.

24. The Global Innovation Index 2013. The Local Dynamics of Innovation. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.globalinnovationindex.org/content.aspx?page=gii-full-report-2013#pdfopener>.

The Global Innovation Index 2013. The Local Dynamics of Innovation : <http://www.globalinnovationindex.org/content.aspx?page=gii-full-report-2013#pdfopener>.